

Előfizetési díj

Videkre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra helyben	1 "
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.	

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Hirdetési díjak:

Újszór hasábozott gármond sor 6 kr. áza
Folyogdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22), Haasen
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri czikkeek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A budgetviták végén.

Buda-Pest, márcz. 11.

(A.) Január 18-án kezdette meg a magyar képviselőház az 1873-ki költségvetés tárgyalását, melyet valószínűleg ma, de holnap kétségkívül be fog fejezni. A vita csaknem két hosszú s a nemzetre nézve oly drága hónapot von igénybe. A tárgyalások érdekesekek, helyi, közel fölötté fontosak voltak; nemcsak pénzügyi helyzetünket, hanem közéletünk minden fontosabb mozzanatát, a kormány-politika minden ágát beható bírálat tárgyává tették s így egészben véve a hét heti idő, melyet a budgetvita elnyelt, elveszettnek, haszontalanul elpazaroltnak épen nem tekinthető. Csakhogy a vita épen azon pontra nézve, melyet a legfontosabbnak tart az ország, a deficit tedezésére nézve nem hozott semmi újat s nagyban és egészben véve a pénzügyi bizottság munkálatának minden része elfogadás-

„KELET” TÁRCZÁJA.

Nagy Frigyes és gróf Hoditz.

Girschner V. után.

(Folytatás.)

Nem feledé azonban Frigyes a vendégszerető fogadtatást, melynek Roswalden részese lón, s később megírta Hoditznek Berlinből, hogy ki volt amaz állítólagos porosz tiszt, ki Olmütz ostroma után vendégszeretettel igénybe vevé. Ettől fogva folytonos levelezésben álltak egymással.

A gróf legforróbb óhaja lón most, hogy a porosz királyt még egyszer Roswalden tisztelhesse. E netaáni alkalomra a legfényesebb fogadtatást tervezé s művészei és művészi teremtményei egész összegét be akará mutatni, hogy egész Európa beszéljen felőle. A gróf azonban még egy más terv kivetelt is kapcsolá Frigyes e látogatásához. Négy milliót ugyanis elpazarolt már vagyonából, hogy művészeti szeszélyeit kielégítse, s mit vala teendő, ha az utolsó milliók is vége leend? A mellett magát született hadvezérnek is tartotta, s legnagyobb vágya volt, hogy egy lovas osztály, vagy ezred parancsnokságát megkaphassa. Ezen óhaja betöltése végett a király első kegyencéhez d' Argens marquis-hoz fordult, kit Roswalden számtalanszor megvendégelt, s ezáltal barátjánul nyerte meg. A marquis meg is tette, mi tőle kitelhető volt, mindazonáltal csak akkor vala a gróf vágya teljesülendő, miután a hubertsburgi-béke a Németország és Europa nyugalalmát visszaadta. — Bécsből a porosz követéségtől azon bizalmas tudósítást vevé a gróf, hogy a császári udvar tudósítva van, miszerint a porosz király Roswalden hivatalos és nyilvános látogatást teend. Az idő is pontosan meg volt határozva, azon megjegyzéssel, hogy Bécs

ra került. Ez okból semmi esetre sem ártott volna, ha a ház a költségvetést két hét alatt elfogadja, a többi időt pedig ama rendkívüli fontosságú ügyek elintézésére fordítja, melyek megoldása és szabályozása annyi törvényjavaslat alakjában várakozik rá. Itt vannak a kiváló fontosságú adótörvények, különösen a földadóról szóló óriási horderejű munkálat, melyet legközelebb több cikkben fogunk méltatni, melyek megérdemelték volna, hogy a képviselőház kissé siettese a budgetvitát, mely mint már mondók a kérdés lényegére a pénzügyi helyzetre vonatkozólag úgy sem vezetett más eredményre, mint a pénzügyi bizottság javaslatainak elfogadására.

De ha a vita finansziális eredményei egészben véve nem valami jelentékenyek, politikai eredményeiben túlhalad az minden eddigi költségvetési vitát. Először is kitűnt, hogy a kormány gyeploi ez idő szerint oly férfiak kezeiben vannak, kik a szó igazi értelmében szakministerek s a reá bizott ügyekre nézve nemcsak tájékozást, hanem az összministerium, mint ilyen tisztában van teendőiről és a teendők sorrendjéről is. Az általános vitában Kerkápoly és Szlávay, az egyes budgetek tárgyalásakor az illető szakministerek oly program-szerű nyilatkozatokat tettek, melyek jövőendő feladatainkról egész részleteiben felvilágosításokat adnak. A kormány valóságos vezérszeret játszott a tárgyalásokban; ő adott irányt a tanácskozások folyamának s elejétől mindvégig uralkodott fölöttük. A Szlávay-kormány állása határozottan magiszilárdult; diadalmasan hagyja el a budget küzdelmet, mely, ha azon időt vesszük, midőn a költségvetést előterjesztették, annyira fenyegető auspiciumok alatt indult meg. A vita ezen erkölcsi eredménye rendkívül értékes különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a kormány jelenleg a legnehezebb kérdések egyikének, a bankkérdésnek megoldásán fáradozik. E kérdést még a folyó márczius hóban törvényhozásilag mindenesetre el fogják intézni.

Nem kevésbé figyelemre méltó az állás, melyet a képviselőház pártjai és pártfőnökei a budgettárgyalásokban a kormányval szemben elfoglaltak. A Deák-párt zöme rendületlen ragaszkodással sorakozott a Szlávay-cabinet köré, a községgel támogatta az ország üdvére irányuló minden tevékenységét. Komolyabb né-

előkelői ez alkalommal igen számosan fogtak Roswaldra menni, hogy a királyt láthassák. Kilehetett volna boldogabb, mint a gróf? Idő volt elég, hogy a legfényesebb fogadtatást elrendelhesse. Rögtön irt „Metastasio” nevű olasz költőnek, hogy az ünnepély alkalmára egy szindarabot készítsen, melynek olasz szövegét a gróf maga akará német nyelvre átfordítani; továbbá felszólította „Porporát” a híres zeneszerzőt, hogy Roswalde-ra jöjjön, az ünnepélyhez szükséges zenét írni és az előadást vezetni; végül a főbb szerepekre meghívta a bécsi, prágai és drezdai énekesek és énekesnők legjobbjait.

Ezen egyszerű fogadtatási készüléket azonban, egész váratlanul, kellemetlen fordulatot vettek. Nemsokára ama bécsi tudósítás után a boroszlói püspöktől egy irat érkezett a grófhöz egy futár által, azon hírrel, hogy a király Boroszlóban járt, a nélkül hogy ott hosszasan mulatott volna, s nem is tudható, ha vajjon Glatz, Schweidnitz, Neitze vagy Cosel felé vette-e útját. Hoditz kivehető mindezekből, hogy Frigyes útban van Roswalde felé, s e gyanújában mind-inkább megerősödött. A gróf egészen lesújtva érzé magát. Az idő természetesen rövid volt, hogy az előkészületeket mind megtehesse. Hogy a király megérkezése nehogy készületlen legyen, legügyesebb vadászai közül hármat elküldött futárokkal Freudenthalba, Troppanba és Müglitzbe, s ezen helységeken a postamestereket megvesztegetteté, hogy a lovak felváltásánál kissé késedelmezzenek, s így a királyt mentől hosszasan felartassák. Majd a kántort és a káplánt hívatá. Az elsőnek meghagyá, hogy azon operákból, melyek már be vannak tanulva, egy olla podrida-t állítson össze, s a káplán a szöveget írja hozzá. A jószágigazgatókat és tisztartókat lóra ülterve elküldé, hogy az embereket az erdő- és mezőkről a munkáról haza hívja, s néhány óra múlva a kastély és park közötti téren már az egész tömeg össze volt gyűlve, s a szolgák és szolgánők istenekké és istennőkké, nymphák, amorinák és amoretteké lettek átváltoztatva. Ez alatt a káplán, ten-

zeteltérés a párt és a kormány közt egyetlen egy izben sem mutatkozott s a bizalom ama köteléke, mely a kettőt összefűzte, egy pillanattal sem lazult meg soha. Másrészt azonban kiderült, hogy vannak pártunknak olyan — szerencsére egész jelentéktelen elemei — melyek részint személyes érdekből, részint talán meggyőződésből olyan politikát követnek, mely azokat a Deákpártira nézve ha nem szakadárakká, de mindenesetre megbízhatatlannakká kvalificálja. Ilyen töredék mindenk előtt a Lónyai-fractió, mely számrá és intelligentiára nézve igen csekély s ezért noha a budgetvita elején egészen önálló politikát kezdé csinálni, épen semmi befolyásra sem birt emelkedni. A Lónyai-töredék nyomtalanul elveszett a budgettárgyalás tengerében s ha nem tekintjük ama támadásokat, melyek a fractió részéről egy pesti s néhány vidéki egészen jelentéktelen lapban Kerkápoly ellen intézettek s melyeknek a legkisebb politikai horderejök vagy következményök nincs, mert rendszeren rágalmon vagy hazug híreken alapulnak, — ha ezeket figyelembe nem vesszük, a mint figyelmet nem is érdemelnek, a Lónyai-fractiót ez idő szerint bátran politikailag nem létezőnek tekinthetjük.

Körülbeli ugyanez mondható egy másik fractióról, mely a budgettárgyalások idején elvi eltérésbe helyezkedett a Deákpárttal. Ez az ó-conservatívok töredéke; számrá nézve csekély, de intelligentiára, szellemi erőre, a közügyekben való jártasságra nézve s előkelő összeköttetései folytán igen jelentékeny. Az ó-conservatívok nyílt támadást intéztek a honvédség intézménye, azon institutio ellen, mely az 1867-ki alapon létrejött alkotások legnépszerűbbike s jelen alkotmányosságunk egyik főbiztosítéka. Evel a conservatívok megtámadták magát az 1867-iki munkát, megtámadták ama mérsékelt szabadelvű, fontolva haladó, de a kor és a viszonyok követelése előtt el nem zárkozó politikai irányt is, melyet Andrassy gróf inaugurált s melyen a Deákpárt egész eddigi tevékenysége alapszik. De a támadás következményei és hatásai meggyőzhetők a conservatív urakat, mennyire elhibázták a dolgot midőn elvi ellentétbe helyezkedtek a Deákpárttal. Kinutatta, hogy fényes tehetségeket csak a Deákpárt alapján és

keretén belül érvényesíthetik a haza üdvére s a mint e kereten túllépnek, csak saját reputatójoknak ártanak, önmagukat teszik tehetetlenné.

A mi végül az ellenzékét illeti, ennek magatartása egészben véve ildomos és loyalis volt. Nem hiányoztak a heves és igazságtalan támadások, de az ellenzék nem lépett a személyeskedés terére, nem adott személyes jelemet a vitának. Ez örvendetes magatartás a fusióról már rég keringő híreket ismét előtérbe hozta. Alkudosások azonban az eszme megvalósítására még nem folynak, határozott terv sem készült, melynek alapján a fusiót meg lehetne valósítani. Annyi azonban bizonyos, hogy a szabadelvű és magyar elemek szövetkezése Deák Ferencz zászlója alatt ma már nem tartozik a lehetetlenségek közé. Addig pedig, míg az eszme megéri, mihez hosszú idő szükséges, a nemzet bizonyára örömmel vevendi tudomásul ama közeledést, mely egy idő óta az ország két nagy pártja közt végbement. E közeledés első és legszebb következménye a Szlávay-cabinet kormányzásának.

— Országgyűlés. B.-Pest, mart. 11. A képviselőház befejezte a költségvetés tárgyalását. A pénzügyminiszterium költségvetésének hátralévő részén rövid harmadik óra alatt keresztülhaladt a ház s befejezte a pénz- és hitelműveletekre vonatkozó bizottsági jelentés tárgyalását is.

Az államrendőrség ügyében tegnap megkezdett vita ma röviden befejeztetett.

Máriássy Béla ezen ügy tüzetes tanulmányozására hívta fel a miniszter figyelmét, hogy azok jövedelmesebbé tétele iránt a szükséges javaslatokat a ház asztalára lehessen. Utána Horn Ede szólította fel a minisztert arra, hogy az államjóságoz fokozatos és tervszerű eladásáról terjeszsen a ház elé javaslatot. Hornnak a pénzügyi bizottság elődója felelt, kifejtvén azon okokat, melyek az államjóságoz eladását ez idő szerint nem engedik.

A vasműveknél Máriássy Béla ismét azon csekély jövedelmesebbé tétele iránt a szükséges javaslatokat a ház asztalára lehessen. Utána Horn Ede szólította fel a minisztert arra, hogy az államjóságoz fokozatos és tervszerű eladásáról terjeszsen a ház elé javaslatot. Hornnak a pénzügyi bizottság elődója felelt, kifejtvén azon okokat, melyek az államjóságoz eladását ez idő szerint nem engedik.

„Ah, nagyságos gróf ur! nyögé a káplán.

„Mennyire mentél már?”

„Ah, ah!”

A gróf megpillantott néhány leirt lapot a kétségbeesett költő előtt, s megragadva elolvasta azokat „Ezeket rögtön le kell iratnunk, s ha a menykö útne is e lapok közé!”

„Egész éjjel nem aludtam, nagyságos gróf ur!”

„De legalább látom, hogy mit dolgoztál.”

„Ah, az mind csak szerencsétlen kísérlet.”

„Csak nem akarod mondani, hogy nem jók?”

„Ah!”

„Tehát malváziaim daczára sem tudtál valami ügyeset teremteni.

A jámbor káplán nem tudott egyebet felelni, mint: „Ah!”

„S még ha beleirtad volna a huszárezredet illető kívánságomat! Mily könnyű lett volna ezt egy pár versszakba beszorítani... Minerva megmondhatta volna ezt, a nélkül, hogy nekem kellett volna szögyenkednem. Épen így felemlíthetted volna például Plutót, a gazdaság istenét, s százába adhattad volna azon nyilatkozatot, hogy vannak lovagok, kik megérdemelnék a királyi nyugdíjt, minek kellő helyre juttatását isten e kor legnagyobb uralkodójának tartá fenn. Teringette, miért nem szedted ezt verssebe?!”

„Nepomuk,” folytató néhány percz múlva szeliden a gróf, te különben mindig oly kitűnő költő valál; s csak épen ezt nem tudnád megteremteni? Bizonyára igen. Ne vészítsd csak el bátorságodat és bizzál magadban. Verseld csak ki a huszárezredet, s a penziót és én sem leszek méltatlan magamhoz!”

Ezzel, a költőt gondolatainak átengedve, eltávozott.

(Folyt. köv.)

yet a vajda-hunyadi vasművek bérlete iránt egy consortiummal kötött, mely Gyhezy Kálmán indítványára a p. ü. bizottsághoz utasított.

A főbányásztnál Stoll Károly emelt szót, érdekesen fejtegetvén a főbányászat szükségét. A ház az ő indítványára visszaállította a pénzügyi bizottság által a főbányásztnál törölt összeget.

A pénz és hitelműveleteknél Helfy Ignác nyújtott be határozati javaslatot, melyben oda utasított, hogy a kormányt, hogy a jövőben szükséges kölcsönöket aláírás útján igyekezze megszerezni. A pénzügyminiszter utalván a mozgó tőke csekélységére hazánkban, határozottan ellene nyilatkozott a határozati javaslatnak, mely el sem fogadtatott.

— **Kerkapolyi Károly** pénzügyminiszter a képviselőház márt. 11-én a következőleg jellemezte a vajdahunyadi bányák érdekében kötött szerződést: A bemutatott szerződések szerint egy részvényársulat lesz alakítandó a vasművek felépítésére és üzembe hozására, továbbá a szénbányák kihasználására 8 millió forint tőkével, olyképp, hogy az egész 8 millió forint nominalis tőke, tetteleg be is fizetendő és csak 5% biztosítandó az illetőknek a pénzbeszerzésére teendő költségeik fejében és fáradságukért.

A kincstár bizonyos mennyiségű faszénnek vagy fának szállítására kötelezi magát az egész időtartamára, még pedig oly áron, amely a jelenlegi viszonyoknak megfelelőleg számított ki, egy normál 17 fittal vétetvén fel helyben, ki van kötve ezenkívül, hogy a mennyiben a fa előállításának és szállításának költségei idővel változnak, 10 évről 10 évre ezen ár is változás alá jön. Ezzel a vállalattal maga egyfelől az olvasztásra föltétlenül szükséges faszén iránt biztosította magát, másrésztől a kincstár azon helyzetbe jön, hogy 64 ezer forint deficit helyett, az erdélyi erdőkből annyiban is hasznosított, a mennyiben azok nem épület és műszerfát, hanem csak tüzi fát adnak.

Ez különösen nagyfontosságu az erdélyi bukösökre nézve, a melyeknek használnak való kihasználása másképpen lehetetlen volna. A tömeg, amely a kincstár részéről ezen vállalatnak kötelezőleg biztosított, körülbelül fele annak, a mit a természet általában egészben várni és remélni lehet.

Mindenekelőtt biztosítatik a kincstárnak azon összeg, a melyet a zsandárszámódások tanúsága a mostani állapot mellett évről évre rendszeresen bevenni szokott.

Ezen kívül a szerződési idő lejártával az egész befektetés a kincstár tulajdonába megy át, mert azon időn át amortisálni kell a befektetett egész összeget.

A kötött szerződések egyfelől az erdők hasznosítását teszik folytonossá és biztosítják, másfelől az államnak eddigi jövedelmét; 3-szor, ha többlet lesz a bevételekben, annak hasonlólag fele az államnak van reszvalya. És Erdélyben, ezen, a természet től igen gazdagon megáldott, de az emberi ipusriát nem igen ismerő vidéken nagymérvű életet költ föl, 8 millió frtot mozgosít és úgy Hunyadon mint Gyaláron, Govasdián és Petrosenyben, élénk szellemet teremt és föltárja e vidéket a civilizációnak. 1.255.000 mázsa termelése van kilitásba téve erre van fektetve a cél, melyet az idők folyamán meg kell közelíteni.

Az előadatoknál fogva mind a govasdini, sebeshelyi és kudsziri vasműveknek, mind a petrosenyi szénbányák költségvetését addig, míg a pénzügyi bizottság jelentését betérjesztené, függőben kell lennie tartania, (Helyeslés.)

— **A hivatalos lap** tegnapi száma közli, miszerint gr. Szapáry Géának fumei és magyarhorvát tengerparti kormányzóvá történt kineveztetése folytán a miniszterium az 1870. X. t. cz. 11-ik §-a értelmében a fővárosi közmunkatanács alelnökévé báró Podmaniczky Frigyes országgyűlési képviselőt nevezte ki.

— **A házszabályok** átvizsgálására kiküldött bizottság 10-kén harmadfél óráig tartott ülésében a cloture felett igen élénk vita folyt. A bizottság a cloturet elvben 5 szóval 3 ellen elfogadta s a részletek iránt márt. 11-én határozott. Ugy halljuk, hogy Zichy Antal és Királyi Pál formulázott javaslatot nyújtottak be, mely valószínűleg még a cloture ellenzőit is ki fogja elégíteni.

— **A magyar főbányászat** érdekében tartott értekezlet szép részvétnek örvendett. Állaposan megvitattak a bányauigy állására vonatkozó adatok, felolvasztott és elfogadtatott a bányaeüők kérdésében szerkesztett emlékirat,

A bányakerületek és más a főbányászat iránt érdeklődő képviselők köteleességüknek ismerik az emlékirat készítésével a kormányt a főbányászat jogos igényeire, annak ma is nagy fontosságára, valamint annak most már kézzelfogható — ha az orvoslát kékik — visszatartóztatlan hanyatlására és az által az államra háramló nagy károokra figyelmeztetni.

— **A helybeli távirai igazgatóság** a következő hirdetményt teszi közzé:

Mellékállomásvezetők képezésére egy újabb tanfolyamnak megtartása válna szükségessé; annak f. évi ápril hó 15-én Brassóban leendő megnyitása a nm. keresk. m. kir. minist. idei martius 1-ről kelt 1884 — 627 sz. kibocsájtvány alapján elrendeltetett. Ezen legalább hat hétig s legfeljebb két hónapig tartó tanfolyamba fölvetetnek mindazon férfiak és nők, a kik:

1.) a magyar korona területén születtek;

2.) a nők ha a 18 évet, a férfiak ha a 20 évet már betöltötték, de a 30-ik évet még tul nem haladták;

3.) A nők ha egy felsőbb köz, vagy tanításra jogosított magán leány-növeldét, a férfiak ha a teljes 4 osztályú elemi iskolát vagy mint katonák az altisztai iskolát legalább kielégítő sikerrel végezték; magyarul és németül beszélnek és ugyanezen nyelveken tisztán, könnyen olvashatólag írni tudnak; megjegyezve, hogy máshoni vagy idegen nyelvek tudása az illetékre nézve előnyűfog szolgálni;

4.) ép és egészséges testalkatúak;

5.) feddhetlen jó erkölcsűek, illetőleg jámbor, józan életűek;

Azok, kik ezen tanfolyamba belépni kívánnak, kötelesek e részbeni kérelmüket sajátkezűleg írva és a fenemlített követelményeket igazoló okmányokat u. m. keresk.- vagy születési levéllel, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelve a kolozsvári m. k. táv. igazgatósághoz legfeljebb f. é. ápril 1-ig benyújtani; a családosok kérelmükben ezen körülményt, valamint netaláni gyermekeik számát is említésk meg.

A katonák vagy már más szolgálatban álló egyének kötelesek folyamodványaikat hatóságuk útján benyújtani.

A kitűzött határidőn túl beérkező, vagy a szükséges elméleti előkészütségről s más megkívánható tulajdonokról szóló bizonyítványokkal föl nem szerelt kérvények nem fognak tekintetbe vétetni.

A tanfolyamra fölvetek erről tudósítatván, kötelesek ápril 15-én Brassóban a táv. föpplomás gondnoknál felvételi okmányok előmutatása mellett jelentkezni, mely alkalommal nyelvismeretük, valamint szép és helyes írásuk tekintetében egy előzetes vizsgálatnak fognak alávetettni.

Minden tanfolyam hallgató kivétel nélkül köteles a beiratás alkalmával az ekkor neki átadandó szolgálati utasítás és távirai térkép egy egy példányáért o. é. 2 forintot a főtávirda gondnoka kezébe lefizetni, más díj fizetésére azonban semmi szin alatt sem kötelesek.

A magyar nyelven előadandó tantárgyak lesznek:

- 1.) népszerű villamosságtan;
- 2.) gép-és kapcsolattan;
- 3.) földrajz, különös tekintettel a távirda hálózatra;
- 4.) szolgálati utasítás;
- 5.) a távirda vezetékek építésének főbb elvei;
- 6.) a gyakorlati távirda szolgálat.

A tanfolyam bevégeztével a hallgatókkal minden előadott tantárgyakból részint szóbeli, részint írásbeli szigorú vizsgálat fog tartatni, a távirdaigazgató vagy egy igazgatósági titkár vezetése és felügyelete alatt.

Azok, kik a vizsgálatot jó sikerrel állották ki, képességüket igazoló bizonyítványt nyerne s a letett vizsgálat és szorgalmukhoz képest érdemük szerinti sorozatba iratnak, s ily renddel az üresedésbe jött állomásokra 300 frt. bérillettel, nyugdíjra való igény nélkül mellékállomás vezetőkké vagy a nők nagyobb távirda hivatalokhoz kezelőnékké fognak kinevezettni.

A kik a vizsgálat gyenge eredménye miatt nem találtatnak képeseknek, pótvizsgára sem ez alkalommal, sem később semmi esetre sem bocsátatnak, azonban még egy második tanfolyamra felvétetnek, de ha akkor sem kapnak legalább „képes” osztályzatot, sem egy további tanfolyamra fel nem vétetnek, sem osztályzatukat új vizsgálattal nem javíthatják ki s a magyar királyi távirda intézetben még magán vállalkozóknak sem alkalmaztatnak.

Kelt Kolozsvárrt, 1873 márt. 10-én.

Magy. kir. távirdaigazgatóság.

A **felekezeti iskolák** ügyében a vallás és közoktatásügyi miniszternek f. évi február 22-ről valamennyi hitfelekezet egyházi főhatóságához intézett következő kirendeletet tétetik közzé a hivatalos lapban:

Azon tényezők között, melyek e nemzetet és hazát egykoron nagygyá és boldoggá fogják tenni, legelső és legfontosabb a közoktatás ügye. A közjólét általános emelkedése, a közoktatás ügyének gyors és szerencsés fejlődésétől függ.

E meggyőződésben, és azon hazafiai lelkesedés től áthatva foglaltam el miniszteri hivatalomat, hogy e fontos ügynek mennél több és hasznosabb szolgálatot tegyek.

Ugyanazért hivatalom elfoglalásakor legfőbb gondomat a közoktatás, különösen a népoktatás ügye állásának tanulmányozására fordítottam, s eddigi tanulmányaim után már is meggyőződtem arról, hogy a népoktatás ügye kifejtésére és előmozdítására felbért e nemzetben a tevé vágy, általa

nos és forró óhajattá vált az ez irányban kitűzött nagy cél felé törekvése.

De meggyőződtem másfelől arról is, hogy a népoktatás ügye kifejlődhetésének útjában álló természet és erkölcsi számtalan nehezések közt, e hazában létező minden hitfelekezet kebelében egy félreértésen alapuló akadály is támadt és él, mely főképp a népoktatás ügye természetes fejlődését és gyarapodását nagy mértékben gátolja: ez akadály azon hit- és feltevésből származik, mintha a vallás s közoktatásügyi miniszter a hitfelekezeti iskolákat, az azokat fenntartó egyházaktól községi közös iskolák akarná elbódítani s szándoka volna ez által az e téren régóta működő hitfelekezeti tevékenységet és befolyást előbb korlátok közzé szorítani, végre teljesen megszüntetni.

E feltevés szűlte és szüli ez irányban folyvást nemcsak a hitfelekezeti féltékenységet, hanem az egyházi hatóságok és testületek azon, természet és erkölcsi erőt, madnem meghaladó, buzgóságát is, melynélfogva még oly népiskolák fenntartásához is hűvel ragaszkodnak, melyeknek a törvény rendelete szerint jó karba hozzásához reményünknek még a távol jövőben sem igen láthatják teljesülését.

És a hitfelekezetek e buzgóságából származó iskoláikhoz való ragaszkodásának következménye, hogy erkölcsi nemes szándékukkal egyensúlyban nem álló anyagi tehetségek hiánya miatt, a gondjaikra bizott hieik nevezetes részét a törvényben megszabott mérvű iskolai oktatás jótéeményeiben részesíteni nem tudhatván, egyházaik ily tagjai mind magukra, mind az egyházra, mind a nemzetre nézve, úgy is mint a magán, úgy is mint a közjólét emelésére szolgáló tényezők el vannak veszve.

Hogy a hitfelekezeti hatóságok és testületek egyházaik fenntartására szolgáló e buzgósága ily czélt maga elé nem tűzhetett s tűzni nem fog soha, arról meg vagyok győződve. De midőn a hitfelekezetek irányában e meggyőződésemet nyilvánítom, egyszersmind (ezimedet) és a vezetése alatt álló egyházi hatóságot kívánom az iránt is megnyugtanni, hogy a közoktatásügyi miniszteriumnak nem volt akarata, nekem nem szándékomb a hitfelekezetek által fenntartani óhajtott, s a népoktatási törvény értelmében már rendezett vagy a közel jövőben kifejleszhető népiskoláikat községi iskolákká átalakítani. A népnevelés és oktatás ügyére nézve abban én tökéletes megnyugvást találok, hogy ha a hitfelekezeti népiskolák a hitközségek erején és az egyházi főhatóságok kormányzása alatt, a törvény értelmében rendeztetnek és fejlesztetnek ki.

Midőn e megnyugvásom öszinteségéről biztosítom (ezimedet), óhajtanám egyszersmind (ezimedet) által meggyőzni a hatósága alatt álló hitfelekezet minden egyes tagját arról, hogy a hitfelekezeti iskolák minden áron községié változtatásáról elterjedt hitnek, s az ebből kifejtett felekezeti féltékenységek semmi alapja sincs; óhajtanám, — hogy a népoktatás ügye fejlődése útjában álló ezen akadály is végképp elháríttassék, s ennek megszüntével az úgy békésen és gyorsan fejlődhessek. Én részemről a népiskolák feletti felügyelet gyakorlásában soha sem fogok arra tekinteni, hogy az iskolák felekezeti-e, vagy más jelleműek. hanem mindenkor és egyedül azt keresem bennök, jó iskolák-e?

Részemről mindennekefelett nagyra becsülöm e hazában élő hitfelekezeteknek a népoktatás ügye körül eddig is teljesített, s a törvény értelmében ezután is kijelenti szándékolt buzgalmát; és e magasztos törekvéseikért a haza nevében méltányló elismerésem s hálás köszönetemet fejezem ki; midőn azonban tapasztalom, hogy e nagy munka végrehajtására a törvény által is megengedett e magasztos jogot kívánja és megakarja az egyház tartani, nem mulasztatom el azon köteleességek felsorolását sem, melyeknek teljesítésére a törvény az egyházakat föltétlenül kötelezi.

A felekezeti iskolák fenntartani kívánó minden hitközség köteles a kebeléhez tartozó tanköteles gyermekek számára, szükségéhez mért iskolai épületet állítani.

Az ily épület egy-egy termében legfeljebb 80 tanulót taníthatat. — Ezen termeken egészsegeknek, világosoknak, czélszerűen bebutorozottaknak s taneszközökkel felszerelteknek kell lenni.

Tartozik a hitközség a felekezethez tartozó szülők 6—12 éves korban levő mindkét nemű gyermekeit hat évi tanfolyamon át falun 8, városban 9, hónapig folytonosan iskolába járattni; a 13—15 éves kor között állóknak köteles ismétlő iskolát rendezni, az iskolát mulasztó gyermekek szüleit a törvény 4. §-a szerint megbüntettetni.

Köteles minden 80 iskolás gyermek mellé egy-egy képezett tanítót rendelni: a törvényt megelőző korból netalán képzetlenül fennmaradt iskolatanítók póttanításáról gondoskodni, melyben az állam valamint eddig, ugy ezután is igyekszik az egyház segítségére lenni; egyáltalán köteles az iskolatanító tisztviselés fizetéséről, sőt tehetetlenségre jutása esetén nyugdíjáról is gondoskodni.

Az egyház erkölcsi befolyása és hatalmának fogva, erős akarat és állhatatos kitartás mellett mindezek végrehajtására képes lehet; és ha erkölcsi hatalma mellett kénytelen volna mégis külső kényszerítő eszközöz is folyamodni, a kívánt támogatást a köztörvényhatóságoknál meg fogja találni, melyre nézve mult évi 32,488-dik szám alatt kiadott ren-

deletemben a köztörvényhatóságokat már is utasítottam.

Ezek ntán felkérem és felhivom (ezimedet), hogy a vezérletére bizott egyház hitközségei előjáróságait és ezek által a felekezet kebelében élő szülöket mind a törvény, mind a kormány intencióirol a fennebb kifejtett értelemben felvilágosítani sziveskedjék.

Hivei előtt méltóztassék Telfejteni a nép oktatására nézve magukra vállalt legszentebb, egyszerű smind legszebb jogokkal együtt járó elmuszthatlan köteleességeket is.

Fejtse ki (ezimedet) különösen, hogy e köteleességek teljesítésére szükséges anyagi áldozatokat erős elhatározással elő is teremthetik a hieik, ha gyermekeik nevelését legelső és legfőbb köteleességeiknek fogják tartani.

Végre felkérem és felhivom (ezimedet), hogy az egyház kormányzására, alája vagy mellé rendelt testületek segítségével egyháza minden egyes gyülekezete népiskoláját vegye és vétesse szemle alá, s ott, hol az 1868-iki XXXVIII. törvény kívánatainak még eddig nem tettek eleget, hasson oda, hogy az ily iskolák rendezését a törvény értelmében mielőbb hajtsák végre.

Ha a szemle megtartása után arról győződnek meg (ezimedet), hogy az eddig felekezeteknek tartott iskolák között olyanok is találatnak, melyeket a felekezet saját erején törvényszerűleg rendezni és fenntartani nem lenne képes: találjon módot (ezimedet) abban, hogy az ily hitközségek vagy a hitfelekezet egyetemes erején, vagy a törvény által e czélból megállapított mód szerinti segély által iskoláikat törvényszerűleg rendezhessék és a nép nevelését czélszerűen előmozdithassák.

Az egyház és az állam ily kölcsönös közrehatása mellett már a közel jövőben el lehet érni, hogy az államnak egy polgára, az egyháznak egy tagja sem fog oktatás nélkül felnőni.

Midőn a haza és nemzet közművelődése érdekében ez tödvös munkára hívom fel (ezimedet), egy szersmind arra is felkérem, hogy e beállott év leoltyása alatt a kormányzata alatt álló minden egyes hitközségeket megnevezve, jelentse be nálam, melyekben fog a törvény értelmében rendezett felekezeti iskola a hitközség vagy az egyetemes egyház erején fenntartani, és melyek lesznek azon hitközségek, melyek iskoláikat sem a hitközségek sem az egyetemes egyház erején fenntarthatni nem fogják.

Azon meggyőződésben élek, hogy (ezimedet) ez ügyben mind maga, mind kormányzása alatt álló közgei kereszteni és hazafiai lelkiismeretességgel fognak eljárni, s a fenn elősorolt köteleességek a szemletartás és ennek eredménybe nem jelentése elmulasztásaiból származható felelősség nehéz terhét mind magáról, mind a kormányzása alatt álló egyháztól el fogja hárítani.

Becses választát időről-időre elvárom.

Bukuresti szemle.

Nagy figyelmetlenség volt tölem már régen meg nem említeni önnek a Romanul jelmondatait, melyeket 17 év óta homlokán hordoz. Az egyik így hangzik: „Voesce si vei puté” azaz: Akarj és hatni fogsz; a másik: „Lunineza te si vei fi:” azaz „Világosodj és leszesz.” E magokban ártatlan jelmondatokban keresik a vörösek azt a varázserőt, melylyel eddig oly sokat kivitvák s kivívni reménylenek és oly sok statusfíruft neveltek Romániának... Ezekben keresse tehát ön is okát a vasuti összekötetés tárgyában az osztrák-magyar és román kormányok között kötött szerződés megbukásának. Hogyan ne kiáltának hosszánát a vörösek, midőn 4 votummal megszabadították a német és magyartól libera Romániát, a mely a hazafiatlan kormány miatt már-már a sir széleig szédelgett!! Boldog Románia, megmentettek hü fiaid az uzi, tömösi, verestoronyi és vulkáni vasutaktól, mely által már-már a magyarok karjaiba estél! Tudni kell önnek, hogy ez az érdekes vasuti vitatkozás két álló nap tartott s hogy e debatte alatt egy román sem volt Erdélyrészen a vörösek ajkain, csakis magyarok, székelyek és németek. „Nui a venit la socotéla” mint C. Rosette szokta volt mondani. Nem resteltem a legnagyobb figyelemmel végig hallgatni és olvasni ezen érdekes vasuti debatteot s mindig önökre gondoltam, hogy mennyit fogtak önök a két nap alatt csuklani. Ki is lehetett volna e vasuti összekötések ellenséges vezérzőnoka más mint Miháilu Cogalniceano? Hja nála nélkül nem szabad libera Romániában, mint már említtem, semmi fontos ügynek keresztül menni s a „Pressa”-nak teljes igaza van, hogy miniszterekre vágyok miatt bukott meg az egész ügy. Valóban ugyis van, mert a szónokok által felhordott stratégiai pénzügyi gazdasági érvek csak is ürügy volt a bársonyos székék felé. Hiába küzdött egy Boerescu, egy Costa-Forn ez érvek ellen a legkézzelfoghatóbb érvekkel. Sajátságos érveket még pedig hadtani érveket hordott fel Manu tábornok az uzi s a többi erdélyrészi junctiók ellen. A tábornok szerint Ausztria Brassóból egy névharó óra alatt elfoglalná Bukurestet a román fővárost s akkor vége lenne minden további hadműveletnek. Hasztalan monda Costa-Forn, hogy Ausztria Orsováról is ép úgy elfoglalhatja Krajovát s ezzel kis Romániát s Csernovitzból Moldovát. Hiába említette fel Boerescu, hogy

az erdélyrezi vasutakkal közelebb jutnak a román testvérekhez. Ez uttal nem is akarták hallani, hogy túl a Kárpátokon is laknak román testvérek. Tanulmányos egy debatte volt ez az erdélyrezi románokra nézve; láthatják ebből, hogy a vörösek kezében ők csak is eszközök, kiket ölelgetnek, csókolgatnak, ha önhaszunk úgy kívánja, ellenesben pedig még nem is emlegetik. A híres Dacoromániát soha úgy arcul nem csapták, mint ez alkalommal, a vörös hazafiak. Tessék az erdélyrezi román vöröseknek ezután is jóbátón trepolni be a vulkánon és vöröstoronnyon a román Mekkába, ha kell fratiétate!

Legszébb részét képezte a vitaközlésnek a Brassó-Ploesti vonal, a melyre nézve kormányunk azt az ajánlatot tette, hogy ha nincs Romániának pénze, tehát ő kiépíteti vagy szerez pénzt Románia számára. „Timeo Donao dona ferentes“ kiált fel a Rumanulu s honárulónak nevezi azt a román minis- ter, a ki ilyen conditiót elfogadott. Hogyan? hát nekünk más építsen s aztán más legyen ur hazánkban? A minis- ter megmagyarázta, hogy ez csak ajánlat. Nem kell... A sok szónak is egy a vége, Románia meg van mentve, nem lesz erdélyrezzel vasutja s így a honvédektől nem kell félni. Jöjjön csak Cogalniceano a rudra, meglássák, hogy mind- járt másképen fordul a világ. Idő kérdés az e- gész s addig is mit fog csinálni Románia a Buku- rest Virceserovai vonalával, ha önk kormányt ezt fogja mondani: „A junctionokat egyszerre akarom, külön nem kell.“ Hát akkor vége lesz a mai vörös hozsiánának és mint a Pressa ismegjegyz, a vörö- sök kezében egy kovápuskával ismét kevesebb leend.

Egyleti elnök gr. Mikó Imre beszéde az erdélyi gazda-egylet közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés.

Midőn az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választása e közgyűlést egybe hívta: alapszabályai rendelkeznek és amaz egyesületi alapelvek hódol, mely szerint azoknak, a kiknek anyagi segélyével valamely cél kivételére élünk, joga is van tudni, hogy áldozatai mire fordítottak, azokkal a kitűzött cél érdekében minő siker eszközöltetett?

Egyesületünk évi munkálkodásaira viszapillan- tani s azok főbb mozzanatait kiemelni, a titkári je- lentés feladata — nekem az a kellemes kötelesség jutott, hogy szavakat adjak azon benső hálaérzetnek melyet egy ily alkalommal ki nem fejezni, hálátlan- ságnak tartanék földmívelési, ipar- és kereskedel- mi minis- teriumunk irányában ama sok nemű és min- dig kész gyámolításért, melyben a magyar alkot- mány új életre ébredése óta egyesületünket és gaz- dasági érdekeinket részeltetni minden alkalommal hajlandónak mutatkozott.

Ugyan is megalakulása után csakhamar első gondolaink egyikét képezte a kolezs-monostori gaz- dasági tanintézet életbeléptetése. Ki nem látja en- nek a messze jövőre kiterjedő jótekonny hatását.

Továbbá „Erdélyi Gazda“ című szaklapunkat 1869 — 1871-ig évenként 800 forinttal segélyezte, ké- sőbb ennek heti lappá leendő változtathatása végett 1600 — folyó évre pedig 1400 forintot utalványozott.

1871-ben az első gazdasági vándorgyűlés és tárlat költségeire 800 forint és a kiállított gazdasági cikkek kitüntetésére 5 darab arany, 10 ezüst és 15 bronce éremet bocsátott rendelkezésünk alá — továbbá meggyőződve az ily gazdasági vándorgyűlé- sek sikeres hatásáról, e célra a fentebb említett összeget és jutalom érmeiket a múlt évben is kiszol- gáltatta.

A néhai Kócsi Károly „Községi Faiskola“ cí- mű munkájáért özevényének, közbenjárásunkra, 400 forintot utalványozott.

1872-ben a szőlőszeti vándor-tanárnak évi áta- lánnyul 800 forint és 200 forint utazási költséget, to- vábbá borászati körutra 200 forint, eselédjutalmazá- ra pedig 100 forintot tett folyóvá.

Méh-kasok ingyen kiosztására 1872-ben 400 forintot, a folyó évben ismét 449 forintot adott rendel- kezésünk alá.

Törvényhozásunk most folyó munkálkodásáról szóló tudósításokból látjuk, hogy lötenyészítésünk eme- lésére egy állami ménesnek Fogarásban leendő fel- állítását eszközölte, továbbá egy szarvasmarha tenyész telep felállítását is kilátásba helyezte.

Végre egyesületünknek számos gazdasági köny- vet, folyóiratot sat. adományozott.

Es általában mondhatom, hogy gazdasági érde- keink fellendítése céljából hozzá intézett egyetlen kérésünk is — ha csak lehetőség volt teljesítésében — meghallgatatlannal vissza nem utasított. Legyen ezért nekie hála, köszönet és elismerés!

Azonban, tisztelt közgyűlés, midőn kormányunk gyámolított készségéért forró hálátat kifejezem, legyen szabad egyszersmind azon erős meggyőződésemet is kimondanom, hogy ez nem ad nekünk jogot a tét- lenségre és arra, hogy mindent csak tőle várjunk, de kétszeresen kötelez a fáradatlan és ernyedetlen to- vábbi munkálkodásra, s becsületbeli kötelességünk- ké teszi, hogy magunk részéről is fokozott buzgalom- mal és kitartással működünk teendőink teljesítésé- ben: gazdasági iparunk és ez által a közvagyonoso- dás és jólét eszközésében.

Végül, tisztelt közgyűlés, az elnökség és igaz- gató - választmány hivataloskodásának szabályszerű

ideje lejárván: van szerencsém, úgy magam, mint elnöktársaim és az igazgató választmány tagjai ne- vében, megköszönve a személyünkben eddig helyezett bizalmat, tisztünket a t. közgyűlés kezébe — a to- vábbi szabályszerű intézkedés végett — letenni.

Magyar színészet.

(N.—r.) Szerdán, márczius 12-én itt másod- szor vették elő Szász Károly „Fráter György“ -ét. Ez alkalommal nem volt oly hatása, mint midőn elő- ször adták: Meglátszott ez mind a közönségnek — országos vásár dacára — kevés száman, mind azon egykedvűségen, melylyel végig hallgatták. Az elő- adás sikere hasonló volt az elsőhöz. Zápolya János rövid szerepét most Kovács Gyula vette át, megmu- tatva, hogy kis szerepből is lehet valamit csinálni, mely nem hogy sörtené a művészi ambíciót, de dicsőretére válik a színész szerénységének és ön- zéstelenségének. A Némethy Irma (Izabella) játéka elég gondos volt; szávallata és kiejtése azonban, mint rendesen, most sem volt magyaros. Igen jól tudjuk mi, hogy idegen nyelvhez szokott egyének mily nehéz a magyar nyelv és beszéd, s ezen gyengéjét nem is bántottuk Némethy Irmának; de ha ez alka- lommal egy kis jó akaró figyelmeztetést teszünk, ne vegye rossz neven. Különösen ügyeljen a kettős han- gokra, melyeknek kiejtésében a magyar fölötté szí- gorú, hallásában pedig nagyon kényes. Pl. E helyett: „oh véd, Enyinyi!“ így szavalta: „oh véd, Enyi- nyi!“ — Ezt: „Vigyázz reá“ így: „Vigyázz reá.“ stb. E hibákat nem könnyű leszokni, de figyelem s ki- tartás tehetnek róla.

Egressy Ákos nem készült eléggé. A heves, közvetlen, s nyíltágért lakoló Török Bálint lágy, egykedvű személyesítőt talált benne. Dezső most is oly eleven Eszéki volt, mint a multkor, A Márton jámbor módja legkevésbé sem való az alávaló Fer- rariéhoz.

Az est hőse minden tekintetben Mátrai (Frá- ter) volt. Roppant készütséget elaruló játéka nem csak becsületére válik a műnek, de annak való-ágos fenntartója.

Néhány ügyetlenség-féle nem hiányzott ez elő- adásból. Nevezetesen a II. felvonás végén Izabella nem várta be a környezetének távozását, hanem hir- telen elmondott magánbeszéde után elájult. A szere- tő Enyinyi bizonyára halhatta az esést, s még sem sietett felfogni a drága királynőt! oh, oh! Az elő- adás végén meg Török Károly oly túlságos elővi- gyázatal szurdalta Martinuzsit, hogy a közönség ne- vetésre fakadt. Ezek és hasonlók gyakran esnek szín- padunkon. Kár volna, ha még gyakrabban esnének. Az V. felvonásbeli terem nyílt és nyári volta ellen a multkor megtevők kifogásainkat, de úgy látszik; nem vették figyelembe.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, mart. 14. 1873.

— Ő felsége warensbergi b. Schütte Adolf vezér őrnagynak, az 1 gyalogsági dandár parancsno- kának a 35 gy. hadosztálynál, ötven évi kitűnő szolgálatának elismerésül díjmentesen a 2 oszt. vaskoronarendet adományozta Raffelsberger Vil- mos ezredesnek pedig a szabályszerű nyugalmi lét- számba átvételét elrendelte.

— A kir. igazságügyminis- ter a kolozsi já- rásbírság mellé bírósági végrehajtóvá Kolozsvári Ferencz kolozsi lakost nevezte ki.

— Zarándmegye a képviselőház márcz. 11- iki ülésén két kérvénnyel szerepelt: egyikben a me- gye bizottmány a belügyminis- ter ur által a román nyelvnek a megye bizottmányban megszorítására ki- adott sérelmes rendeleti ellen orvoslást kér, másik- ban Hössler Nándornak főispánná történt kinevezte- tése folytán a megye közönségének okozott sérelem iránt orvoslásért esedezik.

— B. Bornemissza János, b. Józika Lajos gr. Eszterházy János, Simon Elek, Hinály Henrik, dr. Csiky Viktor, dr. Farkas Lajos, a „Kolozsvári Közlöny“ kath. ügyek tárgyalására nyitott rovatának felügyelő biztosai a „Közlöny“ tegnapi számában meglehetősen halvány és lapos általánossággan tartott nyilatkozatot tesznek közzé, melyben kifejezik, hogy a kolozsvári „kath. értelmiség“ meggyőződött, „hogy ma már okvetlenül szükséges a katolikusok ügyeit nyilvánosan tárgyalni, érdekeiket képviselni és vé- delmezni“ s ezt a „Kol. Közlöny“-ben teendik. Nézeteinket ez ügyről már akkor elmondottuk, mi- dőn a tisztelt „független“ lap- társ még tagundi sze- rette volna lapunk jól értesítségét. A következő megmutatta, kinek volt igaza s majd, midőn a ka- tholikus rovat a concret kérdésekben szint fog val- lani: talán nekünk is lesz egy-két szavunk még ez ügyhez.

— Menter Zsófia k. a. bajor kir. udvari zon- goraművész és Popper D. ur, a bécsi cs. k. ud- vari operaszínház zenekarának első solo-játékosa által vasárnap, 1873, márczius 16-ikán a város vígadó ter- mében rendezendő hangverseny műsorozata: 1.) So- náta hegedő és gordonkára od. 45 Mendelssohntól, előadja Menter k. a. és Popper ur. 2.) Concert Gol- termannól, előadja gordonkán Popper ur. 3.) a) „Gretchen am Spinnrad“ Schubertől Liszt átiratá- ban. b) Mazurka, Chopintól. c) „Aufforderung zum Tanz“ Weberől Tausig átiratában, elő adja Menter

k. a. 4) a) Adagio Boccherinittól. b) Du bist die Ru- he“ Schubertől (dal) c) Papillon, Poppertől, előadja gordonkán Popper ur. 5.) Ábránd, „Don Juan“-ból, Lissztől, előadja Menter k. a. Helyárak: Kőrszék 3 frt. Zártszék 2 frt. Bemenet 1 frt. Jegyek előre kap- hatók Stein János könyv-s zenemű kereskedésében, a hangverseny napján este a pénztárnál. A hangver- seny alkalmával használt zongora Börsendorfer híres bécsi zongoragyáros raktárából való. Kezde este 7 órakor.

— Pályázatok. A naszdódi kir. törvényszék és naszdódi járásbírság mellett szervezett végrehajtói, — a Hidalmás községben f. évi apr. 24-én megnyitan- dó állami elemi népiskolánál id. rendszeresítendő ta- nitói, s a zalatnai bánya-kapitányságnál betöltendő bánya-esküdti állomásokra a hivatalos lapban a pályázatok ki vannak írva.

— Ujdonság. A „Magy. Polgár“ tegnapi szá- mában K. Papp Miklós aláírással egy cikk olvas- ható, melyben e tétel is előfordul: „így gondolko- dunk mi.“ Nem tehettük, hogy e meglepő ujdonság felől t. olvasóinkat ne értesítsük.

— A tűzoltók mászóháza e hét folyama alatt elkészülvén, a első mászógyakorlat hihetőleg va- sárnap délután fog végbe menni.

— Szász Károly az akademia könyvkiadó bizottság felhívására lefordítja Lewes „Göthe életé“-t az angol irodalom újabb termékeinek legbecsesebb da- rabját.

— A brassai adóhivatal kirablásában mint a „Herm. Ztg.“ írja, ottani, adóhivatali tiszt Szöcs ré- szes, ki a szerzemény felét magának biztosítván, az adóhivatal ajtaíhoz a kulcsokat megszerezte.

— A postai nyomtatványok. Azo n rég ó hajtótó intézkedés folytán, mely szerint a német szö- veg a postai nyomtatványokról elmarad, ezen nyom- tatványok külsin, s főleg czélszerűség szempontjá- ból igen előnyösen alakítottak át. Így a föl- s át- adó postai levénekek s általában az express, ajánlott levelek, utánvételes és értéküldemények föl- s át- adására, postai utalványozásra vonatkozó okiratok ezentul szép sima, fehér papíron, az eddiginél kisebb majdnem félelmi alakban, könnyen áttekinthető, s okmányyszerű szövegberendezéssel fognak megjelenni s a régi nyomtatvány készlet elfogyasztása után for- galomba bocsátatni. Minden egyes ily postai ok- mány „Magyar kir. posta“ viznyomatu megjelöléssel lesz ellátva. A nyomtatványokat az Athenaeum ál- litja ki, a papir a hermaneci papirgyárban készül.

— Reform a táviradnál. Folyó évi május 1- jétől kezdve a táviratok, csakugy, mint a postai küldemények készpénz helyett érték-jegyekkel fog- nak bérmentesített. A táviradi értékjegyek az ál- lami műnyomdában készülnek, s szint azon módon mint a postai jegyek, a táviradi hivatalok s föld- házalmazott magánosok által fognak árusítottatni. A bér- mentesítés megfelelő értékű ily jegyeknek a távirat- ra magára való ragasztása által történik. Az új intézkedés különösen a kezelésre lesz jó befolyással, a mennyiben a táviratfeladásnál eddig alkalmazott pénztári osztályok fölöslegessékké válnak.

— A vajdahunyadi vasművek bérbeadá- sáról az „Ung. Ll.“ a következőket közli: A vaj- dahunyadi vasműveket és a zsvölgyi szénbányákat bérlo társaság a szerződés aláírásának napjától szá- mítva 7 év eltelté után köteles évenként legalább 1.280,000 mázsa nyers vasat termelni, földolgozni és elárulítani, e végből a nevezett társulatnak a mű- veknél készletben levő összes anyagok az előre meg- állapított árban átengedtetnek. — A társulat köte- les az első két év lefolyása alatt Vajda-Hunyadon 2 vasolvasztó kemenczét, továbbá 2 év lefolyása alatt Petrozsényben 2 vasolvasztó kemenczét és a hetedik év letelte előtt Petrozsényben még két vasolvasztó kemenczét és vasfinomító művet épített- ni, általában a társulat a fentebbi termelési me- nyiséghez szükséges művek és a govasdia—vajdahun- yadi keskeny vágányu vasut építésére köteleztetett. Az e célra szükséges pénz 32,000 darab 200 frtos ezüstre szóló lit. A részvény által földztetik, ugy hogy az ebből nyerendő 6,400,000 forint, 7 év alatt teljesen a vállalati fölvirágztatására fordítandó. Ugyan- anny, de 10 évre lekötött és így el nem adható lit. B. részvény adatik át a magyar kincstárnak, mely a bányaművek átadása által részvényes köte- lezettségének eleget tesz, ezzel azonban a magyar állam az összes szavazatok egy harmadával bir és a tiszta haszonnak felét ölezi. A tiszta haszon megállapításánál az egész jövedelemből levonatik: 45,000 frt. a magyar kincstár javára a vasművek jelenlegi jövedelmének kárpótlásánál, további 10% a beruházásokra s 11 év múlva azon összeg, mely szükséges lesz a lit. A részvényeket 50 év lefolyá- sa alatt törlesztani, mivel 60 év leforgása után az egész bányaterület minden kárpótlás nélkül a ma- gyar állam birtokába visszazáll, és a részvényekre eső 7%-as jövedelmi adó. — Azo felül a társulat kénytelen 200,000 forintot biztosítékul azonnal le- tenni, mely összeg vissza fog adatni, mibelyt az építkezések 500,000 forintra ragnak. A magyar ki- rályi kincstár ellenben kötelezi magát 1874-ben er- deiből legalább 1,000,000 köbláb faszenet, 1875- ben 1,000,000-t, 1876-tól a szerződés leteltéig é- venként 2,500,000-t szállítani a szerződésileg meg- állapított áron, azonban mindkét fél föl van joga- sítva a szénzállítást faszállításra átváltoztatni. Vég- re a társaság az összes tisztviselőket, fölügyelőket

és munkásokat, fizetéseket, nyugdíjakat és részlet- illetékeket a szerződés tartamára átvesszi,

— Beküldetett. (Felhívás Kolozsvár közön- ségéhez). Több helybeli polgár megemlékezve 1848. márczius 15-re s áthatva a hazafi érzés és egye- let szent sugalmától elhatározta, hogy amaz örökké dicső nap 25. évfordulóját megünnepli; és midőn ez ünnepben részvételre Kolozsvár városának haza- fias közönségét felhívja, úgy hiszi, hogy ezzel csu- pán csatlakozik az összes polgárság szívből fokadó óhajtasához. Az ünnepély sorrendje a következőkben van megállapítva. Szombaton folyó hó 15-én dél- után öt órakor a temető kapujától, mint csatlako- zási ponttól, megindul a menet alkalmi induló mel- lett a Bölöni Farkas Sándor sírjához, mint gyűl- pouthoz, hol a városi dalárda nemzeti himnusa után az ünnepély értelmét alkalmi beszé- l fogja tol- mácsolni, mire a dalárda „Szózat“ s berekesztésül Salamon zenekarának a Rákóczy-indulója következik. Este 8 órakor a városi Redoute-teremben nyilvános banquet, melyre belépti ét-jegyeket 2 frtjával Dem- jén László és Bogdán István urak kereskedésében és a „M. P.“ kiadóhivatalában péntek esti 8 óráig válthatni úgy az ünnepélyre, mind az estélyre párt- különbség nélkül minden hazafit felhiv Kolozsvárrt, 1872. Márczius 13-án, a rendező bizottság.

TANÜGY.

— Államsegély községi iskola számára. F.- Fejérmegyében és Brassóvidékén a mostani tanév folyó szükségleteire a következő községek nyertek állam- segélyt, u. m. Tatrang 900 frtot, Krizba 368, B.- Ujfalu 450, Türkös 275, Peselnek 380, M.-Ujfalu 610, Nyén 330, Bácsfalu, 310, Zajzon, 390, Pür- kerez 470, Hidvég 190, Bodola 375, Hosszufalu 460, Karatna 346 frtot. Összesen 5664 frt.

— Az erdélyrezi tanfelügyelők hírszerintkö- zös értekezletet szándékoznak tartani a tavasz foly- tán valamelyik központi városban.

Kupcsay János magyar szobrász Münchenből megérkezett és állomását a hosszafalusi felső népis- kolánál mint műtárgó mester elfoglalta. Nevezett- nél feltűnőleg szép műdarabokat lehet látni famun- kákból.

— Az országos kisdévedegylet központi bi- zottságának a kisdévodákat terjesztő egyesületet felszólította az egyesülésre, rövid idő alatt a két egyet — s talán még az alapnevelők országos egye- sülete is egybe fog olvadni ezen új egyesülettel. A statisztikai s paedagogiai osztály egy rövid utasítást dolgozott ki a vidéki kisdévodák s gyermekkertek alakítása s szervezésére vonatkozólag s később ugyan- ezen tárgyban egy terjedelmes emlékiratot is fog ki- bocsátani. Ugyanezen osztály fog gondoskodni a tan- könyvek felől is s még ezen üléstől egy felhívást küldött szét a népnevelési tanfelügyelőkhöz, hogy a létező kisdévodákról szóló adatokat beküldjék.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról. febr- ruár havában 1873.

Bevételek:

Pénztármaradék a mult hóról 72469 frt. 74 kr. Betételek 83351 frt. 86 kr. Kamat, feldij és váltódij 10909 frt. 28 kr. Bélyegdíjakban 443 frt. 25 kr. 1270 esetben visszafizetett kölcsön 588446 frt 40 kr.

Összesen 755620 frt. 53 kr.

Kiadások:

1302 esetben kölcsön 584634 frt. 8 kr. Tisztvisé- lők fizetése 1069 frt, 99 kr. Irodai kellékekre 153 frt. 67 kr. Bélyegre 470 frt. Kamat 112 frt. 80 kr. Adóba 895 frt. 75. kr. Betét visszafizetések 121900 frt. 61 kr.

Pénztármaradék 46383 frt 63 kr.

Összesen 755620 frt 53 kr.

Kolozsvárrt, február hó 28. 1873.

Tauffer Ferencz, Kozák Ede, igazgató, pénztárnok.

Geltch János, fő-könyvvezető.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten márcz. 13. 11 ó. — p. d. e.

Érkezett márcz. 13. 11 ó. 5g p. d. e.

A szerb congressus összehívása ügyében az előmunkálatok megté- tettek, remélhetőleg a többség mér- sékelt lesz.

A Deákpart ma igen fontos ér- tekezletet tart ló tenyészési törvény, a telepítvényesek s esetleg adótör-vények érdekében.

A német birodalmi gyűlés, teg- nap császári trónbeszéddel megnyit- tatott.

Gladstone kormánya az ir egye- temi bill kérdésében három szótöb- séggel megbukott; visszalépése va- lószínű. A parlament elnapolta ülés- seit.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Hivatalos.

Sz. 261. 1873. (130) (1—3)

Hirdetmény.

A déézi kir. ügyészség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Déési kir. törvényszék börtönéhez 1873. július 1-től december végéig szükséges kő- és virág-olaj, mécsbél, fagygyertya, szappan, sertés-zsir (csizma-kenőcs) szállítása, valamint a börtönhelyiségekben és a fogház felügyelő lakában lévő kemenczék, kémények és kűrtők tisztítása írásbeli zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árlejtés útján folyó 1873. év **április 17-én délelőtt 9 órakor** fog a déézi kir. ügyészség irodájában kiadatni.

Az irt anyagszerek szállítására vállalkozók kötelesek 10 ft. o. é., a kéményseprési munkálatokra vállalkozók pedig 2 ft. o. é. biztosítékot letenni, illetőleg a zárt ajánlatokhoz mellékelni.

Írásbeli zárt ajánlatok csak az árlejtésre kitűzött óráig fogadhatók el az ügyési irodában s ugyanott betekintheők az árlejtés alapját képező vállalati feltételek.

Az írásbeli ajánlatokban az ár nem csak számmal, hanem betűvel is kiteendő s hozzá csatolandó a bánté-
pénz.

Déesen, 1873. mártius 5-én.

Déési H. János,
kir. ügyész.

Sz. 249. 1873. (129) (1—3)

Pályázat.

Kolozs megye gyalújárás szolgabírája által az alább irt csoportozatok szerint rendszeresített körjegyzői állomásokra pályázat nyitattik.

1. Szász-Lóna, Sztolna, Oláh-Fenes és Tottala községekből álló csoportban 400 ft. évi fizetés, szállás és irodai szolgatartással.

2. Szász-Fenes, Kolozs-Monostor községekből álló csoportban 400 ft. évi fizetés, 60 ft. szálláspénz, 20 ft. irodai általán, négy hosszú ol. tűzifa és 80 ft. szolga illetékekkel.

3. Nagy-Kapus, Kis-Kapus, Geszt-rágy-Egerhegy, Gyerőfi Dongó és Gyerő-Vásárhely községekből álló csoportban 600 ft. évi fizetés szállás és szolga tartással.

Pályázni kívánók felhívhatják sajátkezüleg irt és az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a kiválmái szerint felszerelt kérvényeiket **bezár lag f. hó 30-ig** alólirt szolgabíróhoz jutatni.

Gyalu, 1873. március 9-én.

Pop Miklós,
szolgabíró.

416 1873
6

(128) (1—1)

Árverési hirdetmény.

Gyula-Fehérvár sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a nagypiac „Hunyadi” téren átvonuló államut, és az egészségi csatorna között fekvő, a város tulajdonát képező 12 részletre beosztott házhelyeknek egyenkénti elárverezése, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1871-ik évi június 4-én 12.954. számú rendelete folytán engedélyeztetvén, a nyilvános árverés folyó 1873-ik év **április 23-án**, délelőtti 9 órakor, a városi tanácsközház nagytermében kezdetét veendi.

Miről az érdekeltek azon megjegyzéssel értesítettek, hogy az árverési feltételek a városi főjegyző irodájában, a hivatalos órákon belül megtekinthetők.

A szóbeli árverés megkezdése előtt azonban, a házhelyek becsáraihoz mérten az alábbi tervszerű kimutatás szerinti bántépenz lefizetendő.

Sorszám	Megnevezés	A telek kiterjedése négyszög ölelekben	becsár 1 ☐ ol után		a részlet összege		lefizetendő bántépenz 10 %	
			ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
1	házhely	286	6	—	1716	—	171	60
2	"	341	8	—	2728	—	272	80
3	"	240	12	—	2880	—	288	—
4	"	245	20	—	4900	—	490	—
5	"	197	25	—	4925	—	492	50
6	"	179	20	—	3580	—	358	—
7	"	183	15	—	2745	—	274	50
8	"	187	10	—	1870	—	187	—
9	"	191	10	—	1910	—	191	—
10	"	195	10	—	1950	—	195	—
11	"	199	10	—	1990	—	199	—
12	"	226	15	—	3300	—	330	—

Kelt Gyula-Fehérvár sz. kir. városában március 5-én 1873.

Ávárosi közönség nevében:

Dánffi Károly, polgármester.
Jenei István, főjegyző.

Sz. 56. 1873. (125)

Pályázat.

Nemes Kolozs megye Nagy-Nyulási járásában következő körjegyzői állomásokra 400-400 ft. o. é. évi fizetéssel és szabad lakással ezennel pályázat nyitattik:

1. Mező-Szent-Mihálytelki körjegyzőség, Füzskút, Lompérd és Oláh-Solymos községekkel, székhely Mező-Szent-Mihálytelke.

3. Oroszfői körjegyzőség, Nagy-Nyulas, Köbölkut és Komlód községekkel, székhely Oroszfő.

3. Kozmatelki körjegyzőség, Szász-Banyitza, Tancs és Harasztos községekkel, székhely Kozmatelke.

4. Mező-Szokolai körjegyzőség, Fargó, Kis Fülpes és Szent-András községekkel, székhely M.-Szokol.

Pályázók felhívhatók az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §-ai értelmében felszerelt folyamodványokat folyó évi **Martius 28-áig** alólirt szolgabíróhoz beadni.

A N.-Nyulási járás szolgabíróaságtól

Teke 1873. évi Mártius hó 7-én.

Schankebank Károly,
szolgabíró

Sz. 1214. 1873. (126) (2—3)

Hirdetmény.

Az 1870. évi XLII. törvénycikk 42 §. rendeletéhez képest ns. Tordamegye képviselő bizottságának Tordán a megyeházánál tartandó rendes közgyűlését folyó évi **április 2-ára d. e. 10 órájára** tűzöm ki.

A közgyűlés tárgyai:

a) A múlt évi számadások megvizsgálása;

b) törvények és felsőbb rendeleték kihirdetése;

c) más törvényhatóságok átiratai és d) keblti ügyek feletti intézkedések, s végre

e) a felső kerületi erdősz mérnöki állomás választás utján betöltése.

Ezen rendes közgyűlésre a megyei képviselő bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

Tordán, 1873. márcz. 10-én.

Br. Kemény György m. p.

főispán.

ményeit, melyeket a kiderült kornak bővebbre szabott palástjával fel kellene fedeznünk. — Ha javuljunk másnak a türelmet, ne legyünk magunk türelmetlenek. Nem derék dolog a szeretet poharát elköszönni, s annak édes cseppjeit szemrehányásokkal megkeseríteni. — Szóval: ha könyörögnünk, ne agyarkodjunk; mikor imádkozunk, ne szívódjunk: mert akár a templom, akár a szív oltárára szánt áldozat illatja, ha az a harag, s gyűlölet tüzevel gyújtatik meg, soha nem hat fel a sereg Urához, Istenhez.

A mű kiállítását illetőleg, a kiadók a boldogult fordítónak irodalmi emléksobrát akarták ez új kiadás által fölláttatni, s hogy a szép névhez méltóvá tegyék, nem kimélték semmi anyagi áldozatot.

Katholikus imakönyvek:	Nagyböjti idényre!	Protestáns imakönyvek:
Albach	Épen most érkeztek	Cleinmann
Áts Benj.	Stein János,	Dobos
Eckartshausen	erdélyi muzeum-egyleti könyv-	Filep
Gábor	árushoz Kolozsvárra	Fürdös
Hungari	imakönyvek.	Heiszler
Leonhárd	katholikus és protestáns egyházfe-	Kis János
Munkay	kezetűek számára a legújabb s legdisze-	Koronka
Pázmány	sebb párisi, lipesei és mainzi beko-	Medgyes
Pap Fer.	tésekben.	Révész
Spátin	Nem ajánlhatom eléggé e gyönyörű cor-	Szász K.
Sujánszky	duan, selyem, selyem-bársony, ele-	Székács
Tárkányi	fántsont, tekenősbéka, kautschuk,	Tompa
Witschel	gyöngyház, szaru stb. stb. remek	Vörös
stb. stb.	bekeztési imakönyveket ájtatos hölgyeink	stb. stb.
	figyelmébe.	
	A külföld legelső könyvkötészeti mű-	
	helyeiben készült imakönyvek nemcsak	
	remek beltartalmuk s gyönyörű művészies	
	kivételű külsejük, de olcsó árak miatt is	
	általános figyelmet keltenek.	
	NAGYBÖJTI idényre!	

CARAFFA és az eperjesi vértörvényszék.

Irtá K. PAPP MIKLÓS.

2 kötet. Második bővített és javított kiadás. Nyolczadrét 192 és 142 lappal. Ára a 2 kötetnek 2 ft.

Motto: „Lálal tiportak bennünket. Könyüket
És jaj kiáltást küldtünk az égbe,
De panaszunkat az be nem fogadta,
A rabzolgákat nem hallgatta az meg;
Mert a ki jármat hagy nyakába tenni,
Mélto rá, hogy azt hurcolja is,
Mig össze nem dől a korbács alatt!”
(Petőfi)

A magyar nemzet történetének egyik legemlékezetesebb, de egyszersmind leggyászosabb korszaka rajzát veszi az olvasó e lapokban, midőn öntudatra ébredő hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlöletének volt áldozatul dobva, kik szétépték mindazt a mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dülvöl hurcoltak mindenkit börtönbe, ki terveiknek útjában állott, börtönbe, melynek csak egyetlen egy kijárása volt; s az egészen a kánpadhoz vezette áldozatait, hol a spányol inquisitio minden borzasztó találmányát át szenvedtetve, kerültek vörpadra — Tanuljátok meg neveiket, kiknek minden csepp vére s sajtó sebeik az égre kiáltott fel, kik mártír halált szenvedtek egyenként; hogy ne feledhessétek el azokat sem, kik itéltek felettük.

Mennyi ártatlan vér szentelte már meg Magyarország szabadság fáját, — s ki tudja mégis, az unokák megpihenhetnek-e lombja alatt?

E mű tartalma: I. kötet: Előszó a második kiadáshoz. Előszó az első kiadáshoz. Bézse-tés. I. A protestánsok üldöztetése. II. Lobkovitz bukása. III. Az 1678-iki pozsonyi gyűlés, és Tököllyi fellepte. IV. Régi és új sebek. V. Budavár visszavétele. VI. Egy emberfő, melyre alkuszának. VII. Caraffa Antal. II. kötet: I. Az első befogatások. II. Ujhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vádlok. III. Vallomások a kánpadon. IV. A halál-ítélet. V. Zimmermann, Kezser, Rauscher és Baranyai lefejeztetők. VI. Ujjab befogatások és vértanúk. VII. 1687 május 9-ke Eperjesen. VIII. 1687-iki pozsonyi gyűlés. IX. Az örökösödés és Draskovits halála. X. Az utolsó menhely. XI. Az áruló. XII. „Erdély és Teleki Mihály.” XIII. Teleki Mihály halála és Tököllyi bukása. XIV. Kollonics érsek. XV. Az isten keze.

(73) (14—*)

Karváz Gyula

ajánlja a középütcében levő dúsan berendezett
csemege-, bor- és sör-csarnokát;
hol is mindenféle hideg ételek, borok,
Dréher-féle sörök, gyümölcsök stb.
leszállított árban,
a legpontosabban kiszolgáltatnak.

(71) (3—8)

Köszvény és csúz

gyógyítható — Legjobbak tapasztalt, bizonyára egyetlen szer ezek ellen

Dr. Pattison köszvényapamutja,

mely különösen használható csúzos arcz-, mell-, nyak- és fogfájások, fej-, kéz- és térdköszvény, hát- és derék fájdalmak sat. sat. ellen. Egész csomag 70 kr-ért, fél csomag 40 kr-ért,
Kaphatók: **ENGEL J.** gyógyszerésznél Kolozsvárra.

(123) (2—3)

Világkiállítás 1873.

Avilágkiállítási utazási, és szállás-központ iroda Bécsben, főügynökséget állított fel Pesten, országút 10 sz. a.

A világkiállítás látogatói, Bécsben mutatásuk idejére már most is bérelhetnek szállást, s e miatt sziveskedjenek határozott ajánlatokat az alólirt főügynökséghez intézni.

Az utazási tervek, a központi iroda vasúti vonatainak indulási napjai: a felvételi állomások, szállítási díjak sat. közelebbről fognak közzététetni.

Kolozsvár és vidékére nézve az ügynökséget a hitelbank- és zálog-kölesőn intézet

KOLOZSVÁRTT

vette át, a mely helyettünk kerülete környékéből a szállásmegrendeléseket átvenni jogosítva van, és a mely az utazási könyvecskéket és mérsékelt utazási jegyeket bizottmányilag árulandja.

Főügynökség: Pest

országút 10 sz.

Világkiállítási utazási és szállás-központi iroda.

(121) (2—3)

A malom-utczába
egy emeletes ház, hol 12 szoba,
2 konyha, pinze és kamara ta-

lálattatik, mely **gyár, vagy vendéglőnek** igen alkalmas, **jó feltételekkel** mellékelendő. Mi-

ről bővebb értesítést ad bel-közép-utczában 18. sz. a.

Szenkovich Márton.

(121) (2—3)

A malom-utczába
egy emeletes ház, hol 12 szoba,
2 konyha, pinze és kamara ta-

lálattatik, mely **gyár, vagy vendéglőnek** igen alkalmas, **jó feltételekkel** mellékelendő. Mi-

ről bővebb értesítést ad bel-közép-utczában 18. sz. a.

Szenkovich Márton.